



**REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE**

Odklonilno ločeno mnenje sodnika mag. Krivica

I.

Izpodbijana določba ZRTVS, ki jo je Ustavno sodišče razveljavilo, po mojem mnenju ni v nikakršnem neskladju z Ustavo - razen morda glede večine, ki jo za potrditev ali ne-potrditev imenovanja zahteva (to specifično vprašanje samo za sebe pa je bilo v postopku po mojem mnenju še premalo proučeno), pač pa bi bilo treba v izreku vsekakor razveljaviti drugi stavek prvega odstavka 20. člena ZRTVS, po katerem k imenovanju generalnega direktorja RTV Slovenija daje soglasje Državni zbor.

II.

Da bi bila vsakomur zagotovljena ustavna svoboda sprejemanja in širjenja vesti in mnenj (39. člen Ustave) in da bi javni radijski in televizijski programi pri tem ustrezno upoštevali interese vseh različnih relevantnih družbenih skupin, ne le političnih strank, bi bilo v zvezi z zakonskimi določbami o načinu upravljanja RTV Slovenija ustavno svobodo izražanja tudi pri nas treba razumeti tako, kot je to že v več svojih odločbah razglasilo nemško ustavno sodišče, torej kot "svobodo radia in televizije od državnega obvladovanja in vpliva", ki jo je treba zagotoviti tako, da bodo kolegijski organi teh institucij sestavljeni "iz predstavnikov vseh pomembnih političnih, svetovnonazorskih in družbenih skupin"¹. Tudi v Sloveniji zakonska ureditev od zadnje spremembe dalje sledi tem načelom, vendar do nje ni prišlo na zahtevo Ustavnega sodišča (kot v Nemčiji), čeprav je v zadevi U-I-68/92 (združeni z zadevo U-I-14/91) podpredsednik tedanjega Sveta RTV dr. Slavko Splichal že 4.6.1992 dal Ustavnemu sodišču pobudo za razveljavitev takratne zakonske ureditve, ki je vodenje RTV dajala v roke izrazito od države in od političnih strank oblikovanemu Svetu, v katerem po njegovi oceni "institucije civilne družbe (javni zavodi, nepolitične organizacije in društva) mimo političnih strank nimajo možnosti niti vplivati na delo Sveta, kaj šele biti v njem zastopane". Naše ustavno sodišče pa je z reševanjem te zadeve čakalo, dokler ni zakonodajalec sam spremenil zakona - na srečo v duhu zgoraj prikazanih načel. Za tako rešitev se je vseskozi zavzemal pripravljalec zakonskega predloga - vladni Urad za informiranje pod vodstvom Mileta Šetinca, nasprotovala pa ji je tako opozicija kot tudi vladna koalicija in šele v tretji zakonodajni fazi je pripravljalcu zakona uspelo znotraj vladne koalicije premagati odpore proti taki depolitizaciji načina upravljanja RTV.

Čeprav so odpori pri opoziciji temeljili predvsem na bojzani oziroma prepričanju, da so institucije civilne družbe, katerih predstavniki v novem Svetu RTV prevladujejo, pretežno pod vplivom "starih političnih sil" in da po tej poti torej pri nas ne more priti do resnične deetatizacije in depolitizacije RTV, je v nasprotju s temi pričakovanji tako sestavljeni Svet z 12:9 glasovi odklonil predstavnika vladajoče koalicije Mileta Šetinca kot kandidata za predsednika Sveta. Ker je z enakim razmerjem glasov nato izglasoval tudi sporno nepotrditev Žarka Petana za generalnega direktorja, bi to utegnilo pomeniti, da med dvema politično polariziranima deloma članov Sveta obstaja morda vendarle neka "depolitizirana" sredina, ki ne odloča po politični opredeljenosti, ampak po drugih, stvarnih kriterijih. Pomemben stvarni kriterij pri odločanju o tem, kdo je primeren za predsednika Sveta in kdo za direktorja RTV, pa bi pri deklariranem poskusu depolitiziranja RTV moralo biti tudi to, ali je konkretni kandidat morda preveč politično opredeljen, ali bo subjektivno zmozel svojo politično opredeljenost potisniti v ozadje in ali mu javnost (po presoji članov Sveta) v tem pogledu zaupa ali ne.

Toliko o mojih pogledih na ustavno dopustnost prejšnjega in sedanjega, novega koncepta upravljanja RTV (odsotnost stališča do tega vprašanja v odločbi je po mojem mnenju ena od njenih največjih slabosti)², kakor tudi na doslejšnjo realizacijo slednjega v praksi. Morebitno izmaličenje načelnih izhodišč v konkretni praksi bi bilo namreč pomembno tudi za ustavnopravno presojo skladnosti zakonske ureditve z ustavnimi načeli.

Ocenjujem, da do tega ni prišlo, vsaj ne v tolikšni meri, da bi bilo zaradi tega upravičeno in nujno zavreči ustavnopravno pravilna izhodišča in cilje sedanje zakonske ureditve upravljanja RTV in z razveljavitvijo sporne zakonske določbe zanikati ustavnost ureditve, s katero je bila prvemu

"nedržavnemu" Svetu RTV dana pravica, da avtonomno oceni, ali dotedanji direktor ustreza novemu konceptu upravljanja RTV ali ne.

Res je, da ta namen preverjanja ustreznosti dotedanjega direktorja v zakonu ni bil izrecno zapisan - toda tudi v tuji ustavnopravni judikaturi je znano in nesporno načelo, da prav pri presojanju, ali je neka sporna zakonska ureditev res arbitrarna, kot se zatrjuje, ali pa vendarle temelji na nekem razumnem, stvarnem razlogu, nikakor ni nujno, da bi bil ta razlog naveden v zakonu ali vsaj v njegovih obrazložitvah ali da bi bil upoštevan v dotedanji praksi - zadošča, da tak razlog objektivno obstaja (izvrševanje zakona je zakonito seveda le v primeru, če sledi temu ustavno dopustnemu razlogu). V našem primeru ta razlog niti v razpravi na Svetu ob spornem odločanju ni bil izrecno omenjen - kar pa še ne pomeni, da pri večjem ali manjšem številu članov Sveta ni igral nobene vloge pri njihovem odločanju. Člani namreč niso pojasnjevali razlogov, iz katerih nameravajo glasovati tako ali drugače. Glasovanje je bilo tajno, kar je za glasovanja pri volitvah, imenovanjih oziroma razrešitvah normalno in v skladu s pravili.

Ni utemeljeno stališče Vrhovnega sodišča, da je izpodbijana zakonska določba nedorečena oziroma nejasna, ker da poleg standardnih pojmov imenovanja in razrešitve uvaja nov, nejasen pojem potrditve imenovanja, pri čemer ne določa niti pogojev niti postopka za njegovo uporabo. Pojem potrditve imenovanja (ne ob imenovanju, ampak kasneje, potem ko je bil direktor že polnopravno imenovan in je določen čas že opravljal svojo funkcijo) je sicer nenavaden, vendar tudi tu tej zakonski ureditvi ni mogoče utemeljeno očitati arbitrarnosti, saj za njo stoji jasno razviden in od Državnega zbora v tem postopku tudi izrecno zatrjevan razlog: prenehanje mandata dotedanjemu direktorju bi ob tako bistveni spremembi koncepta upravljanja RTV lahko odredil neposredno zakon sam, vendar je zakonodajalec "izbral smiselno blažjo rešitev" - naložil je novemu Svetu, naj sam presodi ustreznost dotedanjega direktorja tudi v okoliščinah novega koncepta upravljanja, kar bi mu v primeru naklonjenosti Sveta prihranilo ponovno kandidiranje v konkurenci še z drugimi kandidati in bi se tako zanj v tem primeru lahko izkazalo kot ugodnejša rešitev. Možno je sicer razpravljati o tem, ali ne bi bila čistejša in smotnejša ureditev, po kateri bi dotedanjemu direktorju mandat prenehal že po zakonu, nakar bi se lahko ponovno potegoval za novega skupaj z drugimi kandidati - toda zakonodajalec je izbral prej omenjeno varianto, ki pa ji tudi ni mogoče utemeljeno očitati arbitrarnosti in s tem neustavnosti.

Da ima pri tej varianti ne-potrditev smiselno enake posledice kot razrešitev, povsem jasno sledi iz drugega stavka izpodbijane določbe, po katerem je v tem primeru treba v 10 dneh mesto na novo razpisati. Da za to razrešitev sui generis v zakonu niso predpisani nobeni pogoji, je povsem razumljivo, saj gre samo za ugotovitev, ali dotedanji direktor uživa zaupanje na nov način sestavljenega Sveta, ki personificira nov način upravljanja RTV (brez direktnega oziroma prevladujočega državnega vpliva). Ker za ta posebni primer razrešitve tudi poseben postopek ni bil predpisan (razen specifične določbe, da za razrešitev v tem primeru zadošča to, da potrditev ni bila izglasovana z večino glasov³), to seveda nujno pomeni, da je po analogiji treba smiselno uporabiti pravila postopka za druga, običajna imenovanja in razrešitve. Glede na to bi bilo v tem postopku treba smiselno uporabiti določbo tretjega odstavka 38. člena Zakona o zavodih, po kateri mora pristojni organ "pred sprejemom sklepa o razrešitvi seznaniti direktorja z razlogi za razrešitev in mu dati možnost, da se o njih izjavi".

Smiselna uporaba te splošne določbe na ta specifični primer razrešitve bi seveda pomenila, da direktorja ni mogoče "seznaniti z razlogi za razrešitev", saj se glasuje hkrati o potrditvi imenovanja in (v primeru ne-potrditve) o razrešitvi, ta morebitna razrešitev sui generis pa po zakonu ni vezana na nobene posebne razloge, ampak samo na obstoj ali neobstoj zadostne stopnje zaupanja novega Sveta v novem konceptu RTV. Namesto z "razlogi za razrešitev" bi bilo torej v tem primeru direktorja treba "seznaniti" samo z dejstvom, da gre za tako vrsto glasovanja - in seveda omogočiti članom Sveta, da povedo svoje morebitne pomisleke, mu postavijo vprašanja in podobno. Predvsem pa bi bilo direktorju nujno treba "dati možnost, da se izjavi" tako o morebitnih izraženih pomislekih zoper to, da bi se njemu potrdil mandat, kot tudi o vsem tistem, kar bi po njegovem lastnem mnenju v tej specifični situaciji lahko vplivalo na odločitev Sveta. Ne drži torej, da ni uporabnih zakonskih določb o postopku, veljavnem tudi za take specifične primere - pač pa te določbe v konkretnem postopku očitno niso bile spoštovane. Ustavno sodišče bi torej predlog Vrhovnega sodišča za razveljavitev izpodbijane zakonske določbe moralo zavrniti - Vrhovno sodišče pa bi nato moralo razsoditi o tem, ali zgoraj

omenjene in morebitne še druge nezakonnosti v postopku narekujejo odpravo izpodbijanega sklepa in vrnitev zadeve Svetu v ponovno (zakonito) odločanje.

Obrazložitev odločbe, zoper katero izražam to ločeno mnenje, vsaj izrecno ne izpodbija stališča Državnega zbora, da je zatrjevani namen izpodbijane zakonske določbe (preverjanje zaupanja) legitimen in skladen z Ustavo, toda določba sama naj očitno tudi takemu namenu ne bi ustrezala, ker - po mnenju Ustavnega sodišča - zaradi nejasnosti omogoča različne razlage in arbitrarnost pri odločanju. Premajhna jasnost zakonskih določb sama po sebi še ni razlog za njihovo ustavnosodno razveljavitev, kadar je z interpretacijo možno priti do njihovega pravega pomena - pa čeprav v konkretnem primeru do tega v dosedanem odločanju nista prišla ne Svet RTV ne Vrhovno sodišče. Tuja ustavnosodna praksa pozna mnogo primerov, zlasti pri reševanju konkretnih ustavnih pritožb, ko ustavna sodišča zavračajo interpretacije najvišjih "rednih" sodišč in kot najvišja instanca ugotavljajo, kakšne interpretacije zakon dopušča in, če jih dopušča več, katera izmed njih je v skladu z Ustavo. V našem primeru Vrhovno sodišče samo ni našlo zakonite interpretacije zakonske določbe in je zato predlagalo njeno razveljavitev, Ustavno sodišče pa bi moralo pokazati na zakonito in z Ustavo skladno interpretacijo ter predlog razveljavitve določbe zavrniti⁴. Izpodbijana zakonska določba namreč tudi zatrjevane arbitrarnosti pri odločanju ne vpeljuje: vpeljuje glasovanje o potrditvi ali ne-potrditvi na podlagi zaupanja (torej na podlagi legitimnega in z Ustavo skladnega namena) - taka glasovanja pa so praviloma nevezana na obstoj nekih posebnih razlogov, ne da bi jih zato lahko šteli za nedopustno arbitrarna⁵.

Ustavno dopustnost takih zakonskih določb tudi primerjalnopravno potrjuje odločba francoskega Ustavnega sveta (Conseil constitutionnel) v neki podobni zadevi⁶. V njej je Ustavni svet odločal o več aspektih ustavnosti zakona o svobodi komuniciranja⁷, s katerim je bila med drugim dotedanja nadzorna instanca nad avdiovizualnimi mediji, ustanovljena z zakonom leta 1982, nadomeščena z novim organom z drugačnimi pristojnostmi (Commission nationale de la communication et des libertes). V zvezi s tem in z drugimi določbami novega zakona je bilo treba zamenjati "administratorje" v posameznih programskih družbah (administrateurs des sociétés nationales de programme) - in sprožiteljci ustavnega spora so izpodbijali zakonsko določbo, ki je tem administratorjem predčasno odvzela mandat oziroma jih je pustila v funkciji (zelo podobno kot v našem primeru), dokler ne bodo imenovani novi na podlagi novih zakonskih določb (najpozneje v 6 mesecih). Ustavni svet je izpodbijano zakonsko določbo spoznal za skladno z Ustavo, ker ni posegla v zakonska jamstva za izvrševanje določb ustavnega značaja, in je v odločbi izrecno zapisal: "Zakonodajalec je zato smel, ne da bi s tem kršil katerokoli pravilo ali načelo ustavne veljave, določiti, da se konča, tako kot je to določeno v členu 102, mandat administratorjev nacionalnih programskih družb ..., ki so bili imenovani na podlagi določb zakona iz leta 1982."

Francoski zakonodajalec je torej smel določiti, da njihovim administratorjem preneha funkcija z dnem, ko bodo imenovani novi (lahko seveda tudi ponovno dotedanji) - naš zakonodajalec pa naj ne bi bil smel določiti, da našemu administratorju preneha funkcija, če ga novi, prvi "nedržavno" sestavljeni Svet ne bo potrdil kot ustreznega za opravljanje te (oziroma celo delno spremenjene) funkcije? Ne francoski ne naš zakon ne navajata posebej razlogov za to (pri nas morebitno) zamenjavo dotedanjih administratorjev, ker bi to ob spremembi sistema upravljanja medija moralo biti samo po sebi razumljivo. V Franciji je očitno (vsaj po intervenciji Ustavnega sveta) tako tudi bilo, pri nas pa so vse zadeve očitno tako strankarsko spolitizirane, da so zagovorniki razrešenega direktorja preprosto ignorirali bistveno spremembo sistema upravljanja, ki jo pomeni uvedba "nedržavnega" Sveta RTV, kot legitimen in ustavno dopusten razlog za predčasen odvzem mandata direktorju, imenovanemu še od "državno sestavljenega" Sveta - in Ustavno sodišče jim je žal dalo prav.

Ob morebitni nadomestitvi razveljavljene zakonske določbe z novo bi torej najbrž kazalo v zakonu izrecno poudariti motiv oziroma razloge, zaradi katerih bo sprejeta taka ali drugačna ureditev tega vprašanja, in morda tudi cilje, ki naj jih zasleduje Svet pri morebitnem ponovnem odločanju o takem ali podobnem vprašanju.

Sprejeto odločitev močno obžalujem. Z drugačno odločitvijo, za kakršno sem se sam zavzemal, namreč ne bi bila prizadeta avtonomija tega prvega "nedržavnega" Sveta RTV (kakorkoli bi že odločil, potem ko bi mu bila zadeva vrnjena v ponovno zakonito odločanje z opozorilom na nezakonnosti pri prvem odločanju), medtem ko sedaj sprejeta odločitev Ustavnega sodišča zadevo vrača ne Svetu

RTV, ampak zakonodajalcu, kjer se utegne še dodatno spolitizirati. S tem utegne ta odločitev pomeniti udarec prav tisti morebitni zmerni, depolitizirani sredini med obema političnima poloma v Svetu, ki bi jo bilo treba v njenem občutljivem položaju med obema mlinskima kamnoma krepiti, ne pa z grobimi posegi v njene avtonomne odločitve (ponavljam še enkrat: tako podpiranca vladne kot podpiranca opozicijske strani za dve pomembni funkciji je zavrnila) zmanjševati njen pomen in jo s tem siliti v naročje enemu ali drugemu polu. Ni sicer jamstva, da bo poskus (vsaj delne) depolitizacije RTV s pomočjo take sestave Sveta RTV dolgoročno uspel, toda v svetu je to doslej edini posnemanja vredni model. Morali bi z njim vsaj resno poskusiti in ga ne uničiti, še preden je sploh imel priložnost pokazati svoj domet.

III.

Zgoraj pod II. sem skušal čim natančneje prikazati svoj pogled na sporno zadevo kot celoto. Tu bi dodal samo še nekaj svojih kritičnih pripomb k tistim delom sprejete odločitve oziroma njene obrazložitve, s katerimi se ne strinjam, a jih nisem zajel že pod II.

- Ad B.I.3: Da predčasno prenehanje mandata pomeni tudi poseg v integriteto osebe, ki funkcijo opravlja? In da poslovodstvo ni le funkcija, ampak tudi poklic? Že mogoče, ampak pri tako pomembni javni funkciji javni interes po ustreznem vodstvu RTV pri tehtanju prizadetih dobrin močno odtehta vse osebne interese prizadetega, za katere mora biti in je poskrbljeno na drug način. In da ima odvzem mandata elemente kaznovanja? Če bi se to lahko dogajalo ob vsaki redni zamenjavi članov Sveta, morda - ne pa, če se to zgodi kot povsem razumljiv ukrep ob bistveni zakonski spremembi koncepta upravljanja RTV (iz "državnega" v "nedržavnega").

- ad B.I.3: Da postopek po sporni zakonski določbi "prizadetemu ne zagotavlja procesnih pravic"? Tu opozarjam na protislovje z navedbo pod B.I.2, kjer se izrecno priznava subsidiarna veljava ZZ: iz tega izhaja, da so procesne pravice prizadetega tako kot v vseh drugih primerih zagotovljene z določbo tretjega odstavka 38. člena ZZ (glej zgoraj). Navedba, da bi razlogi za predčasno razrešitev morali biti (tudi v tem specifičnem primeru) določeni ali v zakonu ali v Statutu RTV (B.I.2 in B.I.6), pa ne drži: v ZRTVS ta razlog sicer ni izrecno naveden, je pa določljiv s pravilno interpretacijo - trditev, da bi tak razlog tudi za to izjemno razrešitev moral biti določen v Statutu RTV, pa je v očitnem neskladju z določbo petega odstavka 31. člena ZRTVS, po kateri je bilo treba sporno glasovanje izvesti najkasneje v 30 dneh po konstituiranju novega Sveta, uskladitev Statuta z novim zakonom pa šele kasneje (v 60 dneh).

- ad B.I.4: Da je zakonodajalec v tem primeru "prepustil določitev vsebine norme drugemu organu"? To preprosto ne drži, saj mu ni prepustil določitev vsebine norme (to je: glasovati v 30 dneh o potrditvi zaupanja - to je namreč vsebina zakonske norme), ampak je Svetu naložil le izvršitev te norme (sicer nejasne, a z interpretacijo ugotovljive vsebine).

- ad B.I.5: Da konkretna ne-potrditev predstavlja le "enega od možnih načinov uporabe izpodbijane določbe"? Kateri naj bi bili drugi možni načini (torej da se ta ne-potrditev ne bi štela za specifično vrsto razrešitve), v obrazložitvi ni navedeno. - ad B.I.6: Da "Svet za svojo odločitev ni imel kriterijev in je bilo zato njegovo odločanje arbitrarno"? Povsem jasnih kriterijev iz zakona sam res ni znal potegniti, vsaj izrecno eksplicirali njegovi člani tega niso in zato je bilo njegovo odločanje morda res delno arbitrarno. Toda to (da niso znali v celoti pravilno interpretirati sporne zakonske določbe), še ne pomeni, da je sama določba protiusstavna, ampak le to, da je bilo njihovo ravnanje nezakonito - zaradi česar bi njihovo odločitev Vrhovno sodišče, če bi tudi samo presodilo enako, moralo razveljaviti. - ad B.I.6: Da Državni zbor sam "pravilno ugotavlja", da "bi morali biti pogoji za takšno odločitev Sveta vnaprej določeni, ne pa, da so ... prepuščeni odločitvi Sveta"? Ta trditev ne ustreza dejstvu: Državni zbor v svojem odgovoru ugotavlja le, da je določitev "postopka za ugotavljanje pogojev" prepuščena Statutu, ne pa tudi določitev teh pogojev (odg. DZ, 3. točka, tretji odstavek).

- ad B.II.2: Da ni prav, če je "direktorjev položaj odvisen od vsakokratne sestave organa upravljanja"? Seveda ne, toda tu sploh ne gre za njegovo odvisnost od "vsakokratne sestave", torej od neke redne zamenjave članov Sveta, ampak od bistvene spremembe koncepta upravljanja (zamenjave "državnega" z "nedržavnim" Svetom).

IV.

Iz vsega doslej povedanega je jasno, zakaj bi bilo po mojem mnenju treba takoj razveljaviti drugi stavek prvega odstavka 20. člena ZRTVS: ker je imenovanje in razreševanje generalnega direktorja RTV treba odločno deetatizirati in depolitizirati. Imenuje in razrešuje naj ga "nedržavno" sestavljeni Svet RTV brez parlamentarnega, to je strankarskega potrjevanja, tako kot je bilo v sedaj razveljavljeni določbi 31. člena za tam urejeni specifični primer že predvideno. Ustavno sodišče pa je razveljavilo prav to določbo, predloga za razveljavitev državnega vmešavanja v redna imenovanja in razrešitve (moj predlog - razširitev presoje po koneksiteti) pa ni sprejelo.

V.

Končno med primerjalnopravnimi argumenti za svoje stališče citiram še odlomek iz pisnega prispevka sodnika Šinkovca pri obravnavi te zadeve:

"V zvezi z nejasnostjo in nedorečenostjo pravne norme zahteva načelo pravne države, da so norme opredeljene tako, da jih je mogoče izvajati; da je mogoče z gramatikalno in teleološko razlago posredovati vsebino predpisa brez pravnih praznin in je tako ravnanje organov ali subjektov s tem determinirano. Taki pojmi so sprejemljivi, če se jim da po objektivnih merilih določiti njihov smisel in če se upoštevajo predstave, ki veljajo v rednem življenju in jih je stroka opredelila. (Povzetek stališč Ustavnega sodišča Avstrije, glej J. Šinkovec: O pravni državi, Podjetje in delo, št. 5/92)."

Sodnik
mag. Matevž Krivic

Opombe:

1Glej zlasti odločbe BVerfGE 12, 205(262); 57, 295(334); 59, 231(260).

2Le na enem mestu (B.I.7) sploh omenja (v narekovaju) pojem civilne družbe, formulacija na drugem mestu (B.II.2) o "neodvisnosti direktorja RTV v razmerju do nosilcev družbene, ekonomske in politične moči ter do vsakokratne oblasti, ki so zastopani v Svetu" pa bi lahko - ob neopredeljenosti načelnega stališča do novega koncepta upravljanja RTV - kazala celo na morebitno nerazumevanje (ali neodobranje?) bistva tega novega, z novim zakonom uvedenega koncepta (nemško ustavno sodišče npr. poudarja, da gre tu za predstavnike "vseh pomembnih družbenih skupin" - naše pa, da gre tu za nosilce družbene moči in oblasti). Tudi, kolikor so naše institucije civilne družbe (delno) morda nosilec nelegitimne (iz prejšnjega, nedemokratskega sistema izvirajoče) družbene moči, je po moji presoji kljub temu model upravljanja RTV preko predstavnikov civilne družbe edini posnemanja vreden in perspektiven. S postopno "normalizacijo" in globjo demokratizacijo naše družbe bo namreč tudi ta "kontaminiranost" nekaterih institucij civilne družbe z nelegitimnimi vrednotami in vplivi vse bolj izginjala (dokler še obstaja, pa bi jo bilo morda možno in potrebno nevtralizirati s kakšnimi dodatnimi, prehodnimi varovalnimi mehanizmi) - medtem ko bi ohranitev prejšnjega koncepta upravljanja RTV v resnici obdržala generalnega direktorja RTV v močni odvisnosti "od vsakokratne razporeditve politične moči v parlamentu" (kljub varovalnim določbam o možnosti razrešitve le iz vnaprej predvidenih "krivdnih" razlogov, ki so kot redni mehanizem nujne), še zlasti seveda ob izteku njegovega mandata.

3Za potrditev imenovanja bi glede na to specifično določbo 31. člena ZRTV zadoščala večina oddanih glasov in ne bi bila potrebna večina glasov vseh članov Sveta, ki je v 18. členu Zakona predpisana za običajna imenovanja in razrešitve. Temu nasprotna ugotovitev oziroma sklep Sveta, da dotedanji direktor po tem členu ni bil potrjen, ker ni dobil "večine glasov vseh članov Sveta", torej v tej točki ni bila v skladu z zakonom. V drugem odstavku 18. člena je namreč izrecno predpisana "večina vseh članov Sveta", v drugem odstavku 31. člena pa izrecno "večina glasov" - kar povsod po svetu in povsem nesporno pomeni večino oddanih glasov (zlasti v anglosaških pravnih sistemih pa celo samo večino t.i. opredeljenih glasov, torej brez upoštevanja vzdržanih). Kot sem omenil že pod I., pa je določba o tej večini (manjši kot za druga imenovanja in razrešitve) tudi po mojem mnenju ustavno sporna, torej verjetno protiustavna. Po mojem v naslednjem smislu oziroma obsegu: ker omogoča, da

bi bil ob tej izjemni, enkratni priložnosti dotedanji direktor lahko potrjen za direktorja v 25- članskem Svetu že z manj kot 13 glasovi (lahko celo bistveno manj), kar bi bilo za tako pomembno družbeno funkcijo nedopustno (če zakon sicer utemeljeno zahteva za imenovanje večino vseh članov Sveta, le tu to ne bi bilo potrebno). V drugem delu (da premalo glasov za potrditev avtomatično pomeni razrešitev, tu brez ugotavljanja razlogov) pa ta določba po mojem mnenju ob nakazani korekturi ne bi bila protiustavna: morebitna ne-potrditev (razrešitev) ob večinski, samo premajhni podpori se potem nikakor ne bi mogla razumeti kot definitivna nezaupnica, ki bi prizadetega diskvalificirala za ponovno kandidacijo, ampak bi mu samo odvzela zakonski "privilegij", da bi bil z zadostno podporo lahko v tem specifičnem primeru potrjen celo brez razpisa in konkurence drugih kandidatov. Potreben bi bil torej razpis - in če bi se izkazalo, da so drugi kandidati šibkejši, bi kaj lahko prvotno ne-potrjeni kandidat sedaj namesto 12 dobil potrebnih 13 ali še več glasov. (Za ilustracijo spominjam, da pa v našem konkretnem primeru prizadeti ni bil ne-potrjen z 12 glasovi za, ampak z 12 glasovi proti.)

4Oziroma v primeru, da bi razveljavilo v sporni določbi le njen del o potrebni večini za potrditev, v obrazložitvi precizirati, da je bila v delu, ki je relevanten za odločanje Vrhovnega sodišča v konkretni zadevi, izpodbijana zakonska določba torej potrjena.

Razveljavitev tega dela določbe bi pomenila, da je ob njeni odsotnosti treba uporabiti splošne določbe o potrebni večini za vsako imenovanje. Potrebna bi bila torej (tudi za "potrditev imenovanja" - vsaj po analogiji) večina vseh članov Sveta, ki pa v konkretnem primeru ni bila dosežena (medtem ko za razrešitev v tem specifičnem primeru ne-potrditve, kot sem razložil že zgoraj, taka večina ne bi bila potrebna).

5Arbitrarna v nekem smislu seveda so, tako kot je npr. lahko arbitrarna izvolitev ali neizvolitev nekoga za ministra, za predsednika vlade itd. - ali pa razrešitev: zadošča ustrezno število glasov pri glasovanju - in od nikogar ni mogoče zahtevati, naj pove razloge, iz katerih je glasoval tako ali drugače (niti sploh, kako je glasoval, saj so taka glasovanja praviloma tajna). In če so razlogi vsakogar od glasujočih njegova nedotakljiva tajnost, potem v takem primeru seveda tudi od organa kot celote navajanja razlogov za razrešitev ni mogoče zahtevati.

6Odločba št. 86-217 DC z dne 18.9.1986, objavljena v knjigi "Les grands arrêts du droit de l'audiovisuel", Charles Debbsch, Editions SIREY, Paris 1991, str. 245-266.

7Loi No. 86-1067, relative a la liberte de communication